

Foto, Öster Malma

Turismen – Sörmlands nya basnäring

Besöksutvecklingen är positiv, både svenska och utländska besökare ökar och passagerarsiffrorna på Stockholm Skavsta Flygplats visar också en ökning. Nu gör vi turismen till Sörmlands nya basnäring!

Läs mer på sidan 2

Academy of Sweden – Culinary

”My cheeks are sore from laughing. And sucking. And laughing. And singing. You have not lived until you have been to a Swedish crayfish party. I mean it.”

Läs mer på sidan 4

”Skavsta Access”

STUA har fått i uppdrag av Regionförbundet Sörmland att genomföra en förstudie för att ta fram en konkret plan för ett långsiktigt och framtida samarbete mellan aktörer som drar nytta av Stockholm Skavsta Flygplats och dess positiva utveckling.

Läs mer på sidan 8

*Vi utvecklar dig
och dina affärer
för att bättre möta
framtidens gäster*

Turismen – Sörmlands nya basnäring

Det går bra för svensk besöksnäring, riktigt bra. Statistiken visar på fortsatt stark tillväxt och vi kan konstatera att utländska gästnätter och exportvärdet ökar.

I takt med att efterfrågan växer, behövs fler säljbara produkter på hyllorna. Den Nationella Strategin för Svensk Besöksnäring tar sikte på en tydlig vision, nämligen en fördubbling av turismen till 2020. En fördubbling på tio år ställer höga krav – en bra produkt räcker inte, målsättningen måste vara högre än så.

Det första halvåret 2011 har varit positivt i många avseenden. Besöksutvecklingen är positiv, både svenska och utländska besökare ökade och passagerarsiffrorna på Stockholm Skavsta Flygplats visar också en ökning. Regionförbundet Sörmlands arbete med en ny strategi för sörmländsk besöksnäring

har inletts och under hösten presenteras resultatet av deras arbete. Sörmlands turismutveckling AB har medverkat och Sörmland har varit synligt i flera internationella aktiviteter samt deltagit i många regionala, nationella och internationella nätverk.

Många hoppas på att länet ska ”få sin del av kakan”, vilket inte sker per automatik. En fortsatt positiv utveckling kräver engagemang, strategiska vägval och stora investeringar. Aktörer som driver företag inom besöksnäringen, arbetar med dess utveckling eller vill veta mer om näringens möjligheter och behov. Välkomna med på resan! Nu gör vi turismen till Sörmlands nya basnäring!

Ola Nilsson
VD Sörmlands turismutveckling AB

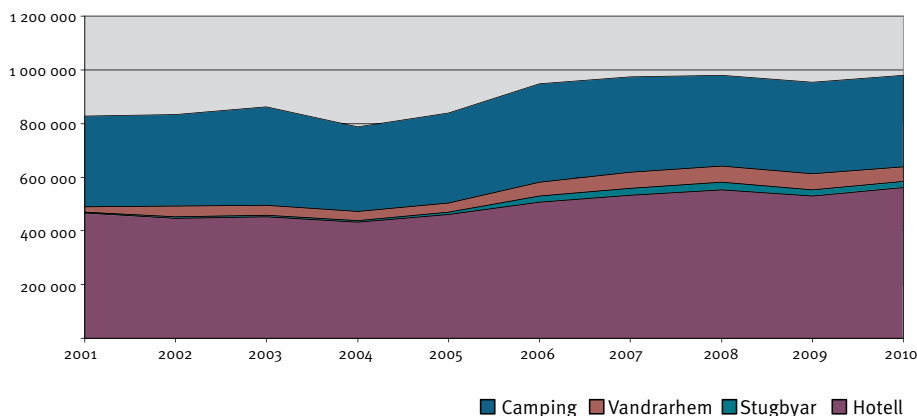
Turismen i Sörmland

Utvecklingen i Sörmland har varit starkt positiv under hela det gångna decenniet. 2001 gjordes 830 000 turistövernattningar i hotell, stugbyar, vandrarhem och camping. 2010 hade antalet ökat till 980 000. Totalt ökade gästnät-

terna i dessa boendeformer med 20 % under perioden. Campingen var i stort sett oförändrad. Hotellen, vandrarhemmen och stugbyarna tillsammans ökade med hela 31 %.

Gästnätter i Sörmland

Hotell, stugbyar, vandrarhem och camping 2001-2010

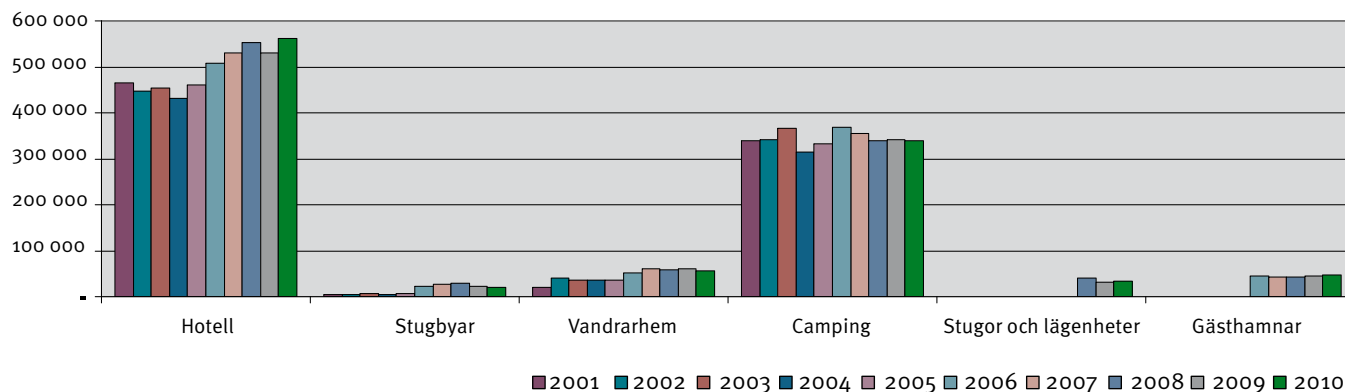
Den turistiska kapaciteten i Sörmland ökade under åren 2001-2010 med 27% för hotell, stugbyar och vandrarhem. Totalt fanns i dessa boendeformer 1 730 000 bäddar år 2001. 2010 hade

antalet ökat till 2 170 000, fördelat på 62 hotell, fyra stugbyar och 25 vandrarhem. Från 2001 ökade antalet hotell med nio st, stugbyarna med två st och vandrarhemmen med sex st.

Övriga turistiska boendeformer är camping, kommersiellt förmedlade privata stugor och lägenheter samt gästhamnar.

Gästnätter i Sörmland

Boendeformer 2001-2010

Under 2010 ökade övernattningarna i samtliga boendeformer med totalt 3 % jämfört med 2009. Totalt 1 058 000 övernattningar gjordes 2010 i dessa boendeformer. Hotellen ökade med 6 % och vandrarhemmen minskade med 7 %. Av de totala övernattningarna gjordes 83 % av svenska besökare och 17 % av utländska besökare.

Södermanlands andel av inresande svensk turism var 2,59 % under 2010. Detta är den högsta nivån under de

senaste 20 åren. Ökningen under 2010 beror inte så mycket på stor ökning av antal övernattningar, utan mest beroende på ökad konsumtion per person och dygn för besökarna, tvärtom vad många andra län fick uppleva 2010.

Första halvåret ökade de svenska gästnätterna för hotell, vandrarhem, stugbyar och camping med 10 % och de utländska gästnätterna med 24 % i Sörmland. Motsvarande tal för hela landet var plus 3 % respektive 6 %.

De utländska gästnätter som ökat mest är de utomeuropeiska. Inom Europa är det de franska, brittiska, schweiziska och italienska gästnätterna som ökar mest.

Sedan årsskiftet fram till slutet på juni 2011 har 1 229 560 personer rest via Stockholm Skavsta Flygplats. Det är en ökning med 3,6 % i jämförelse med samma period 2010. (Källa: Stockholm Skavsta Flygplats)

Källa: SCB

Fakta om turism

Turismen i Sverige

Under 2010 ökade turismens totala omsättning i Sverige med 3 % till nästan 255 miljarder kronor, varav svenska fritidsresenärer svarade för nästan 50 procent, svenska affärsresenärer för cirka 17 procent och resenärer från utlandet för drygt 34 procent.

Turismens exportvärde, mätt som utländska besökares konsumtion i Sverige, ökade med 2 % till drygt 87 miljarder kronor under 2010, vilket var drygt 50 % mer än järn- och stålexporten och mer än dubbelt så mycket som värdet av den svenska personbilsexporten.

Turismen i Europa

Den europeiska turistnäringen står för drygt 4 % av EU:s BNP, med ca 2 miljoner företag som sysselsätter runt 4 % av den totala arbetskraften (ca 8 miljoner arbetstillfällen). Om man räknar med närliggande branscher är turismens beräknade bidrag till BNP mycket högre: den genererar indirekt ca 11 % av EU:s BNP och sysselsätter omkring 12 % av arbetskraften.

Sysselsättningsstillväxten i turistnäringen har de senaste åren varit betydligt högre än i resten av ekonomin, vilket gör att näringen ger ett betydande bidrag till att skapa fler och bättre arbetstillfällen. Turismen är särskilt viktig när det gäller arbetstillfällen för unga män-

niskor, som utgör en dubbelt så hög del av arbetskraften i turistnäringen som i resten av ekonomin.

Turismen i världen

Turismen i världen har återhämtat sig snabbare än väntat efter finanskrisen 2008-2009, rapporterar FN-organet World Tourism Organization (UNWTO). I fjol växte världsturismen med 7 % jämfört med 2009.

Enligt FN:s Världsturismorganisations senaste resebarometer reste 642 miljoner människor utomlands på semester januari-augusti 2010. Det är 40 miljoner (+ 7 %) fler än motsvarande period krisåret 2009 och en miljon fler än tidigare rekordåret 2008.

Academy of Sweden – Culinary

Den 15-18 september genomfördes Academy of Sweden - Culinary och elva utländska matskribenter besökte Stockholm och Sörmland för att upptäcka svensk livsstil och matkultur. Några av de internationella mattidningar som skickade sina skribenter var Ryska Gastronom, norska Maison Mat och Vin och italienska Cucina Italiana Viaggi VisitSweden. Bakom resan stod Sörmlands turismutveckling AB, Stockholm Visitors Board och VisitSweden.

Årets Academy of Sweden - Culinary var den fjärde i ordningen och tidigare har man besökt Lappland, Västkusten och Skåne. Syftet med Academy of Sweden-konceptet är att få ett antal professionella "ambassadörer" att sprida sina upplevelser i Sverige vidare.

De två första dagarna besökte journalister Stockholm och på agendan stod bl a båtutture till Djurgården och Skansen, svensk lunch på Gubbhyllan, cykeltur till Gamla stan, fikapaus vid vattnet på Albert & Jacks, middag på Mathias Dahlgrens Matbaren, skärgårdstur till Grinda och middag på restaurang AG.

Efter två intensiva dagar i Stockholm gick den kulinariska resan vidare till Sörmland. Första stoppet var Öster Malma, där skribenterna fick lära sig mer om jakt och vilt, se en älg samt äta Anders Levéns älgburgare. Sedan bar det av till Blaxsta vingård för att höra mer om gården av Göran Amnegård och för att prova hans guldmedaljvinare Vidal Ice Wine 2007 (International Winemasters Challenge). På kvällen fick journalisterna prova kräftfiske samt

uppleva en äkta svensk kräftskiva på Rosenhanska Magazinet för att sedan åka till Hedenlunda Slott och övernatta.

Dag 2 började med knäckebrödsbak på Valla gård tillsammans med Dan Breuwer från Järna vedugnsbageri och ölprovning tillsammans med Nils Oscar bryggeri. Gruppen avslutade sörmalandsdelen med lunch från Hornuddens trädgård som de åt ombord på ångslupen Munter. Därefter bar det av för matlagning med Kocklandslaget.

Efter middagen fick förstås alla journalister ett diplom som med hedersnämmandet "Culinary Ambassador of Sweden".

Resan resulterar förhoppningsvis i flera kulinariska artiklar om Sörmland, Stockholm och Sverige. Arrangemanget skapade även en del uppmärksamhet i svensk media och i Östnytt sändes ett klipp från sörmalandsdelen. Kika på Östnytt hemsida på svt.se och sök på "Mat ska locka turister till Sörmland".

Foto: Björn Tesch

Citat från Grace Fitzgeralds inlägg på bloggen

bloggar.visitsweden.com/culinaryacademyofsweden/

"My cheeks are sore from laughing. And sucking. And laughing. And singing. You have not lived until you have been to a Swedish crayfish party. I mean it."
(Kräftskiva på Rosenhanska Magazinet)

"We sit outdoors by a blazing BBQ fire and hunter and Swedish TV4 chef, Anders Levén, cooks us up some elk burgers, wild boar, with sides of lingonberry ketchup and chantarelle cream sauce and a quite simply gorgeous 'snowball' turnip soup."
(Öster Malma)

"Then we tasted it. I had an Oh-My-God moment. This knocks that trip to Tokaj off my pole position."
(Blaxsta Vingård)

"We begin the dough-making process. Dan looks so happy. "This is the good thing about being a baker" he enthuses. "You get to be a child again. Play with the dough!"."
(Knäckebrödsbak på Valla Gård med Dan, Järna vedugnsbageri)

Lunch från Hornuddens Trädgård avnjöts ombord på Ångslupen Munter

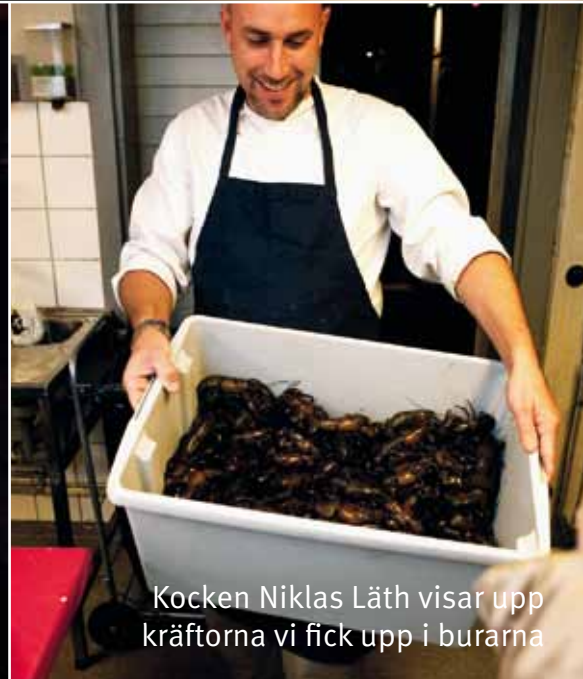

Göran Amnegård på Blaxsta Vingård

Knäckebrödsbak på
Valla Gård med Dan Brouwer
från Järna Vedugnsbageri

Kräftskiva på
Rosenhanska
Magazinet

Kocken Niklas Läth visar upp
kräftorna vi fick upp i burarna

En titt in i Slakteriet på
Öster Malma

Knäckebrödsbak hos
Hélène Edling på Valla Gård

Hållbar besöksnäring

Västmanland/Sörmland har valts ut och deltar tillsammans i utvecklingen av ett kvalitetssystem för svensk besöksnäring.

För att Sverige, i enlighet med den nationella strategin, ska kunna ha ett fokus på hållbarhet och inom en tioårsperiod fördubbla besöksnäringen, krävs ett strategiskt och samspel arbete från många olika parter.

Det har länge efterfrågats ett nationellt och branschöverskridande kvalitets- och hållbarhetssystem. Västsvenska Turistrådet har tillsammans med Tillväxtverket och VisitSweden initierat projektet Hållbar besöksnäring. Projektet pågår 2010-2014 och syftet är att ta fram ett system för hållbarhet, kvalitet och miljötänkande inom besöksnäringen. Där ska alla verksamheter bedömas fullt ut inom ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Det finns idag inget system som täcker behoven och utmaningarna inom besöksnäringens alla branscher. Detta projekt syftar till att ta fram ett praktiskt och användbart system som uppfyller den gemensamma

nyttan för besökaren, företagen och samhället.

Under 2011 får fyra regioner i Sverige möjlighet att delta i processen. Ambitionen är att dessa regionala piloter kommer att följas av en nationell implementering. Västmanland och Sörmland har gjort gemensam sak och har tillsammans valts ut som en av de regioner som får vara med redan från start. Som partnerregion får regionerna möjligheten att vara del av svensk besöksnäringens kanske största utvecklingsprojekt genom tiderna och ingå i ett nationellt och internationellt kunskapsnätverk.

Turistföretag i regionen får möjlighet att bidra och påverka utvecklingen av kvalitets- och hållbarhetssystemet. Flera av företagen kommer att testas av internationella experter och rådgivare. Förebilder och samarbetspartners är bland annat Nya Zeeland, Skottland och Green Business Tourism Scheme.

Projektledare för Västmanland/Sörmlands räkning är Åsa Stanaway på Västmanlands kommuner och landsting. Kontakt: asa.stanaway@vkl.se

Omvärldsseminarium

Den 13 oktober kommer STUA ha sitt årliga omvärldsseminarium.

Årets seminarium ska fokusera på bredden i besöksnäringen. För att belysa detta utgår vi ifrån turistkronan och har bjudit in representanter för resa, bo, äta, shoppa, se och göra. Vi passar även på att fira Sörmlands turismutveckling AB:s 10-årsjubileum med mingel och underhållning och delar ut priser till flera personer, företag eller organisationer som gjort en betydande insats för turismutvecklingen i Sörmland.

Dertour

Tysklands tredje största researrangör Dertour kommer till Sverige för en informationsresa för sina resesäljare arrangerad av VisitSweden.

I fem dagar i november och december kommer de besöka Kiruna och Göteborg. De kommer även göra stopp i Sörmland för en "pre-tour" arrangerad av Sörmlands turismutveckling AB, tillsammans med Stockholm och Östergötland. Det är ett långt samarbete med VisitSweden och projektet B2B som gjort att det blivit möjligt.

Detta har gjorts i projektet under det första halvåret 2011

- Projektledaren har besökt turistföretag i regionen och inhämtat och spridit information från och till företagen och projektets styrgrupp. De största insatserna har i det inledande skedet lagts på småskaligt boende där tio anläggningar i regionen valdes ut för en mer djupgående granskning.
- Ola från Sörmlands turismutveckling AB, deltog under våren i en informations- och samverkansresa till Skottland. Medverkade gjorde även Skåne, Småland, Jämtland samt Tillväxtverket, Visit Sweden och SFV. Syftet med denna resa var att lyssna på, dra lärdom av och planera fortsatta aktiviteter, så att detta projekt leder till ökad kundnöjdhet, ökad lönsamhet och bättre kvalitet i upplevelser.

- Pernilla, Mickan och Åsa från Sörmlands turismutveckling AB deltog i ett seminarium under våren om varför Västmanland/Sörmland deltar i ett nationellt projekt för att utveckla ett välbehövligt system för kvalitetssäkring och hållbar utveckling inom besöksnäringen. Efter seminariet deltog Pernilla i en rundresa tillsammans med Åsa och Henrik från VKL, Robert Cullen, Visit Scotland och Christian Åberg, Västsvenska turistrådet, för att lära sig mer om hur kvalitetssäkringssystemet fungerar.
- Under våren har också en studieresa för företag och kommuner i Västmanland/Sörmland planerats och bjudits in till. Resan genomförs i slutet av oktober till Skottland.

Dessa deltar i projektet Open Doors

Flens kommun
Gripsholmsvikens Hotel & Konferens
Mariefred
Eskilstuna Marknadsföring AB
Graf Travel, Enskede
Hotel Skogshöjd, Södertälje
Låsta Rum & Frukost, Strängnäs
Nordic Trails, Bromma
Nyköpings Kommun
Oxelösunds kommun
Strängnäs Kommun
Tom Tits, Södertälje
Trosa Rederi
Trosa Stadshotell
Trosa Turism & Marknadsföring AB
Åkra Bed & Breakfast, Nyköping
Öster Malma, Nyköping

Platser finns kvar. Kontakta Mickan,
mickan@stua.se, tel 0155-22 27 72 vid
intresse!

OpenDoors

Open Doors är ett projekt som avser öka kunskap och förmåga hos företagare att etablera sig på den internationella marknaden. Genom coaching, studieresor, seminarier m.m. får deltagarna chansen att öka sin kunskap kring utvalda internationella marknader och affärsutveckling för den internationella marknaden.

Projektet startade november 2010 har nu kommit halvvägs. Bland annat har följande aktiviteter genomförts under våren: En kick off för att gemensamt med deltagarna utse projektets huvudmarknader, vilka blev Tyskland och Storbritannien. En annan aktivitet gav deltagarna kunskapen om hur de paketerar och prissätter sina produkter,

för paketering är en förutsättning för exportmognad.

Inför hösten planeras det bland annat två informations- och kunskapsdagar om de utvalda marknaderna (Tyskland och Storbritannien). Även en studieresa är planerad för att öka kunskapen och möjligheten att träffa nya potentiella affärspartners.

ECO-doing business naturally riktar sig till för dig som driver företag eller är i uppstartsfasen i ditt företag med naturbaserade turistprodukter och vill utveckla ditt företag inom Ekoturism. Genom att delta i utbildningen får företagen möjligheten att bli certifierade med Naturens bästa som är ett nationellt erkänt kvalitetsmärke för ekoturismarrangemang. Kursledare är bl a Marcus Eldh, prisbelönt Ekoturismarrangör, Skogens konung.

”Ekoturism i praktiken” är uppdelad på tolv dagar under fyra utbildningsveckor samt upp till åtta timmar individuell handledning/deltagare. Utbildningen sker i nära samarbete med Naturens Bästa och baseras på Svenska Ekoturismföreningens utbildningsmaterial.

Under kursens gång utvecklar deltagarna nya produkter, paket och hittar passande marknadsföringskanaler. Dessutom erbjuds ”Baskurs i Naturens Bästa och svensk ekoturism” och möjligheten till granskning och ansökan om att bli Naturens Bästa-certifierad.

I kursprogrammet ingår bland annat

Hjärt- & lungräddning, Första hjälpen i fält, Marknadsföring av turismprodukter på Internet, Besökaranalys, Återförsäljare, Provision, Resmålsanalys, Miljöplan, Resegaranti, Matlagning i fält, lagar och regler.

Start: 17 oktober på Hornuddens Trädgård i Strängnäs

Kontakt och anmälan:

Anmälan senast den 10 oktober till Pernilla Nordström, 0155-22 27 73, pernilla@stua.se

”Skavsta Access” - en förstudie!

I juli 2010 presenterades Den Nationella Strategin för Svensk besöksnäring 2020. Strategin tar sikte på en offensiv målsättning: Att Svensk besöksnäring ska fördubblas på tio år.

För Sörmlands del innebär det en fördubbling av turismen med utgångspunkt från Stockholm Skavsta Flygplats och med inriktning på att öka antalet utländska turister.

Besöksnäringen är inte bara beroende av de aktörer vi vanligtvis talar om såsom hotell, attraktioner, transportörer och arenor, utan också av många andra - handel, fastighetsägare, banker, byggföretag, försäkringsbolag och andra företag som kan tjäna på en ökad konsumtion. Turism innebär förflyttad konsumtion och mer pengar kan betyda fler jobb, ökad tillväxt och bättre förutsättningar för befintliga och nya företag att vara verksamma i besöksnäringen.

Tillsammans med näringslivet behöver vi tydligare lyfta fram reseanledningarna till den storstadsnära destination som Sörmland är och rikta insatser för att beskriva detta till de nuvarande och framtida resenärer som flygplatsen har idag. Fler ska resa till Stockholm Skavsta Flygplats och fler ska stanna i Nyköping/Sörmland.

Önskvärt är att under kommande år få

fler och nya flygavgångar. Att fler arbetar på och runt flygplatsen. Att nya säsonger ger upplevelser åt besökaren i hela länet under hela året. En ökad turism gynnar alla kommuner och hela näringslivet. Det är viktigt att detta blir en regional förankrad angelägenhet om vi vill nå målet att fördubbla turismen i Sörmland till år 2020.

Turismen i Sörmland sysselsatte förra året över 2000 årsarbeten. I Nyköping omsatte turismen år 2010 ca 1,1 miljarder kronor och sysselsatte 764 personer. Regionens kommuner fick in ca 290 miljoner i totala skatteintäkter via turismen. (Källa: Turistekonomisk mätning - Resurs 2010).

Regionförbundet Sörmlands styrelse beslöt den 14 september 2011 att ge Sörmlands turismutveckling AB ett uppdrag att genomföra en ettårig förstudie. Målet med förstudien är att ta fram en konkret och tydlig plan för ett långsiktigt och framtida samarbete mellan aktörer som drar nytta av Stockholm Skavsta Flygplats och dess positiva utveckling. I uppgiften ingår också att ta reda på hur vi kan utveckla turismen i Sörmland med Stockholm Skavsta Flygplats som nav för samarbete mellan befintliga och nya aktörer.

Det är nu vi ska lyfta!

Årets Värdskap 2009

ITB 2011

I oktober 2011 firar Sörmlands turismutveckling AB 10-årsjubileum.

Läs mer om resan från organisation i Landstinget till marknadsföringsbolag till utvecklingsbolag i nästa nummer av Sörmlandstur som kommer i december.

Turistbyrådag 2003

TUR 2003